Valtiovarainministeriö NEUVOSTORAPORTTI VM2016-00280

KVS Ikonen Susanna(VM), Morén Pekka(VM), Haanpää Tiina(VM)

25.05.2016

JULKINEN

Asia
Ecofin-neuvosto 25.5.2016; yhteenvetoraportti

Kokous
Talous- ja rahoitusasiat -neuvosto 25.05.2016

Veronkierron torjuntaa koskevan direktiivin (ATAD) valmistelussa edettiin, mutta lopullinen ratkaisu siirrettiin kesäkuun Ecofin-neuvostoon. Keskustelussa keskityttiin ulkomaisia väliyhteisöjä koskevan säännön (CFC) soveltamiseen EU:n sisällä, sekä vapautusmenetelmästä hyvitysmenetelmään siirtymiseen.

Kuultiin tilannekatsaus pankkiunionin täytäntöönpanotilanteesta jäsenmaissa. Pankkiunionin loppuunsaattamista selvittävän työryhmän tavoitteena on tuoda toimintasuunnitelma kesäkuun Ecofin-neuvostoon.

Hyväksyttiin päätelmät komission arvonlisäveroa koskevasta toimintasuunnitelmasta ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen raportista. Käännettyä verovelvollisuutta käsitellään kesäkuun Ecofin-neuvostossa.

Hyväksyttiin päätelmät koskien Eurooppalaista ohjausjaksoa. Todettiin, että vuoden 2016 maakohtaisiin suosituksiin palataan kesäkuun Ecofin-neuvostossa.

Euroryhmä saavutti yhteisymmärryksen Kreikan EVM-ohjelman ensimmäisestä väliarviosta. Euroryhmä vahvisti toisen lainaerän suuruudeksi 10,3 mrd. €, joka maksetaan useassa erässä. Kokouksen muita aiheita olivat mm. euroalueen taloustilanne ja Espanjan ohjelman jälkeinen seuranta.

Veronkierron torjuntaa koskeva direktiivi (ATAD)

Ecofin-neuvostossa käytiin pitkä keskustelu veronkierron torjuntaa koskevasta direktiivistä. Asia on osa yritysverotusta koskevaa pakettia, jolla pyritään oikeudenmukaiseen verotukseen ja jossa esitetään uusia toimenpiteitä yritysveron kiertämisen torjumiseksi. Asia on puheenjohtajan prioriteetteja ja direktiiviehdotuksesta pyrittiin nyt neuvostossa poliittiseen sopuun.

Puheenjohtaja korosti asian tärkeyttä ja kiireellisyyttä. Kyse on järjestelmän reiluudesta. Komissio tuki puheenjohtajaa ja totesi, että kompromissin yleistä tasapainoa ei tule heikentää. Keskustelussa

keskityttiin ulkomaisia väliyhteisöjä koskevan säännön (CFC) soveltamiseen EU:n sisällä ja vapautusmenetelmästä hyvitysmenetelmään siirtymistä (switch over) koskevan lausekkeen mukaanottoon.

Keskustelussa jäsenvaltioiden näkemykset erosivat. Toisaalta katsottiin, ettei asia ole vielä kypsä ratkaistavaksi, toisaalta korostettiin poliittista tärkeyttä. Ulkomaisia väliyhtiöitä koskevan säännön osalta monet katsoivat, että sen tulisi soveltua vain suhteessa kolmansiin maihin tai EU:n sisällä vain keinotekoisiin tilanteisiin. Toiset korostivat tehokkuustarvetta ja soveltumista EU:n sisäisiin tilanteisiin puheenjohtajan ehdotuksen mukaisesti, jonka taas toiset katsoivat menevän komission ehdotusta pidemmällä ja kattavan muutkin kuin keinotekoiset tilanteet. Osa jäsenmaista tuki switch over –lauseketta, mutta osa halusi sen pois. Suomi nosti esille huolet kolmasosapuolilainojen suhteen, mm. korostamalla vaikutusarvion tarvetta ja muistuttamalla aikarajattomuuden tärkeydestä.

Puheenjohtaja totesi vastauksena huoliin nopeudesta, huonosta laadusta ja vaikutusarvion puuttumisesta, että asiaa käsitellään OECD-kontekstissä. Hän myös korosti, että esille nostetut ongelmat eivät liity niinkään teknisen työn tasoon, kuin poliittisten päätösten tekemiseen. Jatkotyöhön hybridien ja kolmansien maiden osalta voidaan sitoutua pöytäkirjalausuman kautta (komissiolta uusi ehdotus lokakuuhun mennessä, päätetään vuoden loppuun mennessä). Jos koko paketti saadaan tehokkaaksi, voidaan switch over -lauseke poistaa. Puheenjohtaja myös totesi, ettei ole hyvä jos CFC-sääntö koskee vain kolmansia maita, eikä EU:n sisäisissä tilanteissa rajoittuminen vain keinotekoisiin tilanteisiin riitä.

Tauon jälkeen jaettiin uusi kompromissiluonnos, sekä kolme pöytäkirjalausumaa. Näistä ei tässä kohtaa kuitenkaan enää keskusteltu, sillä puheenjohtaja totesi siirtävänsä lopullisen ratkaisun kesäkuun Ecofiniin. Puheenjohtaja kiitti jäsenvaltioita kompromissihengestä ja totesi nyt olevan selvä kuva jäljellä olevasta työstä.

Pankkiunionin toimeenpano

Puheenjohtaja selosti pankkiunionin sääntelyn täytäntöönpanotilannetta, jota seurataan jäsenmaittain. Pankkiunionin loppuunsaattamista selvittävän työryhmän tavoitteena on valmistella kesäkuun Ecofiniin toimintasuunnitelma, miten pankkiunionihanke saadaan päätökseen vuoteen 2024 mennessä.

Arvonlisäveroa koskeva toimintasuunnitelma

Päätelmät komission arvonlisäveroa koskevasta toimintasuunnitelmasta ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen raportista hyväksyttiin pienin muutoksin. Kohtaa 11 lyhennettiin käsittämään vain ensimmäinen päälause ja kohdan 32 loppuun lisättiin vaikutusarvion huomioonottaminen. Tshekki nosti esiin käännetyn verovelvollisuuden, johon puheenjohtaja totesi asiaa käsiteltävän kesäkuun Ecofin-neuvostossa.

Eurooppalainen ohjausjakso: maaraportit

Talous- ja rahoituskomitean puheenjohtaja esitteli komiteatasolla käytyjä keskusteluja. Hän totesi komitean pitäneen komission tekemää analyysiä korkeatasoisena ja pisti merkille jäsenmaiden edistymisen monilla politiikka-alueilla. Komissio tuki päätelmätekstiä ja katsoi, että komission pyrkimys yksinkertaistaa ja lisätä avoimuutta on saanut hyvän vastaanoton. Maakohtaisten suositusten toimeenpanon hän totesi olevan samaa luokkaa kuin edellisenä vuonna. Neuvosto hyväksyi päätelmät. Vuoden 2016 maakohtaisiin suosituksiin palataan kesäkuun Ecofin-neuvostossa.

Ecofin-aamiainen

Aamiaisella euroryhmän raportoinnin ja taloustilanteen lisäksi esillä oli EU3/EU:n ja USA:n välinen yhteinen kattava toimintasuunnitelma koskien Iranin talouspakotteita (*the Post-Joint Comprehensive Plan of Action, JCPOA*). Lisäksi keskusteltiin veronkierron vastaisesta paketista, joka oli esillä myös varsinaisella asialistalla.

Muut kokoukset

Euroopan investointipankin valtuusto kokoontui 25.5. vuosikokoukseensa. Neuvoston kokouksen jälkeen käytiin EU:n, Länsi-Balkanin ja Turkin kesken dialogi, jossa EU:ta edusti puheenjohtajuus-trio.

Euroryhmä 24.5.

1. Taloustilanne euroalueella – komissio kevätennuste

Komissio esitteli euroryhmälle toukokuun alussa julkaisemansa kevätennusteen keskeiset kohdat. Ennusteen mukaan euroalueen elpyminen jatkuu vaimeana. Komissio ennustaa euroalueen kasvuksi 1,6 % vuonna 2016 ja 1,8 % vuonna 2017 sekä EU:lle vastaavasti 1,8 % ja 1,9 %. Komissio myös esitteli pääasiat 18.5. julkaistuista eurooppalaiseen lukukauteen liittyvistä julkaisuista, ml. suositukset maakohtaisiksi suosituksiksi kaikille jäsenmaille.

2. Espanja – suullinen informointi ohjelman jälkeisen 5. valvontakäynnin tuloksista

Euroryhmä sai informaatiota komission ja Euroopan keskuspankin Espanjaan 11. - 13.4.2016 tekemän viidennen ohjelman jälkeisen valvontakäynnin keskeisistä tuloksista. Espanja on ohjelman jälkeisessä valvonnassa, kunnes 75 % sille maksetusta rahoitustuesta on maksettu takaisin. Espanjan talouden kehitys on ollut positiivista ja talous kasvoi viime vuonna +3,2 %. Talouden positiivisesta kehityksestä huolimatta korkean velkatason edellyttämä fiskaalinen sopeutus on pysähtynyt ja myös aiempina vuosina toteutettua rakenteellista sopeutusta on peruttu. Espanjassa pidetään uudet parlamenttivaalit 26.6.2016 ja tilanteeseen palataan tämän jälkeen.

3. Kreikka – 1. väliarvion tilannekatsaus

Euroryhmä saavutti yöllä 25.5.2016 päättyneessä kokouksessaan yhteisymmärryksen Kreikan EVM-ohjelman ensimmäisestä väliarviosta ja sen yhteydessä maksettavasta lainaerästä sekä ohjelmalainoja koskevista velkaehtojen huojennuksista. Lisäksi euroryhmä odottaa IMF:n tekevän myönteisen päätöksen osallistumisestaan ohjelmaan vuoden loppuun mennessä. Neuvottelutulos on laajalti Suomen tavoitteiden mukainen (ks. E 137/2014 vp, jatkokirjelmä 20.4.2016). Euroryhmä hyväksyi kokouksessa julkilausuman, joka julkaistiin kokouksen jälkeen.

EVM ohjelman väliarvio ja lainaerä

Euroryhmä katsoi, että Kreikan on laajalti toteuttanut väliarviotarkastelussa siltä edellytetyt uudistustoimet. Edellisen 9.5. pidetyn euroryhmän kokouksen jälkeen Kreikan parlamentti hyväksyi 20.5. loput väliarvion yhteydessä vaadituista toimista. Niistä keskeisimmät koskivat julkisen talouden vakauttamista, pankkien järjestämättömien saamisten hallintaa ja yksityistämistä ml. uuden yksityistämisrahaston perustamista. Ennen väliarvion lopullista hyväksyntää, euroryhmän työryhmä tekee arvion siitä, että toimenpiteet vastaavat yksityiskohdiltaan Kreikalle asetettuja ehtoja.

Euroryhmä vahvisti toisen lainaerän suuruudeksi 10,3 mrd. €. Lainaerä maksetaan useassa erässä. Se käytetään pääasiassa erääntyvien velkojen lyhentämiseen ja maksurästin maksamiseen. Ensimmäinen 7,5 mrd. € maksuerä maksetaan kesäkuussa sen jälkeen, kun EVM:n johtokunta on tehnyt muodolliset päätökset väliarviosta. Jäljelle jäävät erät on määrä maksaa kesän jälkeen, kun Kreikka on toteuttanut sille asetetut välitavoitteet.

Lisäksi sovittiin ns. automaattisesta mekanismista (*contingency mechanism*), joka käynnistää tarvittaessa erityiset lisätoimenpiteet ohjelmalle asetettujen perusjäämätavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoite on 3,5 % bruttokansantuotteesta keskipitkällä aikavälillä.

Velkaehtojen huojennukset

Euroryhmä saavutti lisäksi poliittisen yhteisymmärryksen Kreikalle annettavista velkaehtojen huojennuksista. Huojennusten tavoitteet ovat 9.5.2016 sovittujen yleisten periaatteiden mukaisesti seuraavat:

1) edellytysten luominen Kreikan markkinoille pääsylle ohjelman jälkeen,
2) lainojen takaisinmaksuprofiilin tasoittaminen,
3) kannusteiden luominen uudistusten jatkamiselle ohjelman päätyttyä sekä
4) talouden kasvu- ja korkoympäristöön liittyvien muutosten huomioon ottaminen.

Euroryhmä vahvisti, että lainapääoman leikkaaminen on poissuljettu. Euroryhmä sopi, että velkakestävyyttä arvioitaessa keskeisenä viitelukuna käytetään Kreikan vuosittaista bruttorahoitustarvetta velkasuhteen (velka/BKT, %) sijasta. Bruttorahoitustarve pysyisi perusskenaarion mukaan 15 % tasolla BKT:sta vuoteen 2028 saakka, ja sen jälkeen 20 % tasolla BKT:sta.

Euroryhmä päätti asiaa koskevan teknisen valmistelun perusteella seuraavista toimenpiteistä, jotka toteutetaan vaiheittain.

1. Lyhyt aikaväli - ohjelmakaudella (2018 mennessä):
   - ERVV-lainojen takaisinmaksun tasoittaminen muuttamatta sovittua painotettua keskilaina-aikaa,
   - ERVV:n ja EVM:n varainhankintastrategian tarkistaminen sekä
   - Marginaalin poisto ERVV:n erityislainaerästä vuoden 2017 osalta.

2. Keskipitkä aikaväli – EVM-ohjelman toteutuksen jälkeen (2018 alkaen):
   - Marginaalin poisto ERVV:n erityislainaerästä vuoden 2018 alkaen,
   - Vuonna 2014 EVM:n sulkutilille maksettujen ns. ANFA- ja SMP-tuottojen tuloutusten käyttö sekä tuloutukset vuodesta 2017 alkaen bruttorahoitustarpeiden kattamiseksi,
   - EVM-ohjelmasta ylijäävillä varoilla kahdenvälisen lainan ja IMF-lainan osittainen takaisinmaksu sekä

- ERVV:n lainojen takaisinmaksuprofiilin tarkistaminen erikseen määritetyin kohdennetuin lisätoimin, jos niille arvioidaan olevan on tarvetta.

3. Pitkä aikaväli – euroryhmän erikseen arvioimat lisätoimet:

- Toimet olisivat kohdennettuja ja ehdollisia sille, että Kreikka toteuttaa EVM-ohjelman ehdot ja saavuttaa sille asetetut perusylijäämätavoitteet ohjelman jälkeen.

Toimenpiteet vastaavat E-jatkokirjelmässä (20.5.2016) arvioituja toimenpiteitä. Euroryhmä katsoo, että yllä mainituin toimenpitein Kreikan julkinen velka palaa kestävälle tasolle ja toimet luovat edellytykset sille, että Kreikan kykenee vähitellen palaamaan markkinaehtoisen rahoituksen piiriin.

IMF:n osallistuminen

Euroryhmä odottaa IMF:n tekevän myönteisen ratkaisun osallistumisesta ohjelmaan vuoden loppuun mennessä. IMF:n johtokunta tekee päätöksen päivitetyn velkakestävyysarvion perusteella ja siinä huomioidaan mahdolliset edellä mainitut velkahuojennukset. Arvio valmistellaan yhteystyössä EU:n instituutioiden kanssa.

4. Muut asiat

a) Temaattisten keskustelujen työohjelma loppuvuodeksi 2016

Asialistalla oli euroryhmässä loppuvuoden aikana eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa käytävien kasvua ja työllisyyttä käsittelevien temaattisten keskustelujen aiheet ja aikataulut. Aiheet tulevat heijastumaan euroryhmän loppuvuoden työohjelmaan, joka hyväksytään kesällä.

Suomen edustajat

VMi Alexander Stubb, pysyvä edustaja Pilvi-Sisko Vierros-Villeneuve, alivaltiosihteeri Tuomas Saarenheimo ja virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat

-

Liitteet

Viite

Asiasanat

Hoitaa

Tiedoksi